

Norminio vidaus teisės akto pavadinimas	Grupės Viešųjų pirkimų politika
Proceso pavadinimas	Pirkimų valdymas – viešieji pirkimai
Proceso savininkas (padalinys)	UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ Grupės pirkimų vadovas
Tvirtinančioji įmonė	AB „Ignitis grupė“
Tvirtinančio asmens pareigos/ organas	AB „Ignitis grupė“ valdyba
Įsigaliojimo data	Sutampa su patvirtinimo data

GRUPĖS VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ POLITIKA

1. TIKSLAS IR TAIKYMO APIMTIS

- 1.1. Grupės viešųjų pirkimų politikos (toliau – Politika) tikslas – užtikrinant taikomų Lietuvos Respublikos įstatymų ir Europos Sąjungos (toliau – ES) direktyvų dėl viešųjų sutarčių sudarymo reikalavimų įgyvendinimą, nustatyti pagrindinius Įmonių Viešųjų pirkimų planavimo, vykdymo ir kontrolės principus, kuriais vadovaujantis Įmonėse vykdomi Viešieji pirkimai (toliau – pirkimai) Grupėje.
- 1.2. Politika taikoma visoms Lietuvoje registruotoms ir veikiančioms Įmonėms, esančioms Perkančiosiomis organizacijomis, Perkančiaisiais subjektais. Užsienio valstybėse registruotoms ir veikiančioms Įmonėms (toliau – užsienio Įmonių), kurios pagal tos užsienio valstybės teisės aktus turi pareigą vykdyti viešuosius pirkimus, Politika taikoma tiek, kiek tai neprieštarauja tos užsienio valstybės viešųjų pirkimų reguliavimui. Politikos taikymo apimtis konkrečiai užsienio Įmonei suderinama tarp Įmonės ir pirkimų Funkcijos vadovo.
- 1.3. Kiti Įmonių pirkimai, kuriems netaikomi VPĮ ir (ar) PĮ reikalavimai, vykdomi vadovaujantis [Grupės Komercinių pirkimų ir Nutarimais reglamentuojamų pirkimų politika](#) bei ją įgyvendinančiais vidaus teisės aktais ir nepatenka į Politikos taikymo apimtį.

2. SĄVOKOS

- 2.1. Bendrinės Grupėje vartojamos sąvokos aprašytos [Savokų žodyne](#): [CPO](#), [Darbuotojas](#), [Funkcija](#), [Funkcijos vadovas](#), [Gairės](#), [Grupė](#), [GSC](#), [Įmonė](#), [Patronuojanti įmonė](#), [Perkančioji organizacija](#), [Perkantysis subjektas](#), [Pirkimų darbo erdvė \(PDE\)](#), [PĮ](#), [Standartas](#), [Tiekėjas](#), [Viešasis \(klasikinis\) pirkimas](#), [Viešasis \(komunalinis\) pirkimas](#), [Viešasis pirkimas](#), [Viešųjų pirkimų proceso standartai](#), [Vidaus teisės aktas](#), [VPĮ](#), [VPT](#).
- 2.2. Politikoje Viešieji pirkimai vadinami pirkimais. Kitos Politikoje naudojamos sąvokos:
  - 2.2.1. **Metinis pirkimų planas** - Įmonės einamaisiais metais planuojamų vykdyti pirkimų planas, t. y. preliminarus Įmonės poreikiams tenkinti numatomų vykdyti pirkimų sąrašas.
  - 2.2.2. **Pirkimo objektas** – ketinamos įsigyti prekės, paslaugos ir (ar) darbai. Pirkimo objekto skaidymas į dalis apibrėžtas VPĮ 28 str. ir PĮ 40 str. nuostatose.
  - 2.2.3. **Pirkimo procedūros** – pirkimą vykdančios Įmonės atliekami veiksmai nuo pirkimo inicijavimo iki pirkimo (ar atskiros pirkimo dalies, jei pirkimas suskaidytas į kelias Pirkimo objekto dalis) procedūrų pabaigos (kaip ji apibrėžta VPĮ 29 str. 2 dalyje ir PĮ 41 str. 2 d.).
  - 2.2.4. **Pirkimo procesas** – procedūrų, skirtų sudaryti Pirkimo sutartį, visuma.
  - 2.2.5. **Pirkimo procese dalyvaujantys darbuotojai** – pirkimo iniciatorius, viešųjų pirkimų komisijos pirmininkas, narys, Pirkimo (-ų) organizatorius, ekspertas bei kiti pirkimą inicijuojančios ir pirkimą vykdančios Įmonės darbuotojai, pagal kompetenciją dalyvaujantys pirkimų planavime, organizavime ir vykdyme.
  - 2.2.6. **Pirkimo sutartis** – Viešojo pirkimo būdu pirkimą inicijuojančios Įmonės ir vieno ar daugiau Tiekėjų raštu arba žodžiu sudaryta sutartis dėl Pirkimo objekto. Pirkimo sutartis taip pat reiškia ir preliminarąją sutartį.
- 2.3. Kitos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos VPĮ, PĮ, ar kituose Viešuosius pirkimus ir pirkimus reglamentuojančiuose teisės aktuose.

3. PIRKIMŲ PRINCIPAI

- 3.1. Pirkimu siekiama sudaryti Pirkimo sutartį, leidžiančią įsigyti Įmonei reikalingų prekių, paslaugų ar darbų, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas, ir taip prisidėti prie Grupės ir Įmonės strateginių tikslų pasiekimo.
- 3.2. Įmonės planuoja ir vykdo pirkimus užtikrindamos pirkimų teisėtumo, t. y. atitikimo taikomiems

teisės aktams, principą – pirmiausia vadovaujasi VPĮ ir/arba PĮ bei juos įgyvendinančiuose poįstatyminiuose teisės aktuose nustatytais reikalavimais ir principais, kurie aiškinami viešųjų pirkimų teisinio reglamentavimo visumoje, bei užtikrina šių reikalavimų įgyvendinimą.

3.3. Grupės Įmonės papildomai užtikrina, jog pirkimų procesas būtų grindžiamas šiais principais:

PRINCIPAS	APRAŠYMAS
SKAIDRUMAS, NEŠALIŠKUMAS IR NULINĖ TOLERANCIJA KORUPCIJAI	<ul style="list-style-type: none"> • Pirkimo sutarties sudarymas turi būti pagrindžiamas VPĮ ir PĮ nustatyty procedūrų vykdymu, užtikrinant VPĮ ir PĮ principų taikymą. • Informacija apie pirkimus turi būti viešinama atsižvelgiant į VPĮ bei PĮ nustatytus reikalavimus, užtikrinant Įmonių komercinius interesus. • Pirkimus Įmonių darbuotojai atlieka nešališkai, t. y. objektyviai, dalykiškai, be išankstinio nusistatymo, vadovaudamiesi visų tiekėjų lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo ir skaidrumo principais. • Įmonėms bei jų darbuotojams, vykdančioms ar inicijuojantiems pirkimus, taikomas Grupės darbuotojų nusišalinimo ir nušalinimo standartas, kuriuo vadovaujantis užtikrinamas tinkamas interesų konfliktų valdymas, numatytos priemonės joms išvengti, įgyvendinami priimamų sprendimų nešališkumo, skaidrumo, viešumo principai, formuojama korupcijai nepakanti aplinka, nustatyta darbuotojų, iškilus interesų konfliktui, nusišalinimo ar nušalinimo nuo sprendimų priėmimo tvarka. • Vykdydami pirkimus darbuotojai taip pat vadovaujasi Grupės Antikorupcine politika, Grupės korupcijos rizikos vertinimo standartu bei Etikos kodeksu.
LYGIATEISIŠKUMAS IR NEDISKRIMINAVIMAS	<ul style="list-style-type: none"> • Vienodose faktinėse situacijose siekiama priimti vienodus sprendimus. • Neskelbiamuose pirkimuose tiekėjai pasirenkami laisvai, nediskriminuojant tiekėjų, atsižvelgiant į Įmonės turimą patirtį ir žinias apie rinkoje siūlomus produktus, tiekėjų įsipareigojimų vykdymą ir pan.
KONKURENCINGUMAS IR POLITIKA TREČIŲJŲ ŠALIŲ ATŽVILGIU	<ul style="list-style-type: none"> • Vykdydami pirkimus, skatinama konkurencingų pasiūlymų paieška ir palyginimas, stebimi ir vertinami inovatyvūs siūlomi sprendiniai rinkoje. • Pirkimuose netoleruojami konkurenciją ribojantys susitarimai, kurie riboja ar gali riboti konkurenciją (kainos nustatymo, rinkos ar klientų pasidalinimo, gamybos ar prekybos apimčių ribojimo ir pan.). • Tiekėjo Įmonės priklausymas Grupei nesuteikia jam pranašumo pirkime, kuriame jis dalyvauja kaip tiekėjas. • Įmonių veikloje turi būti įvairiomis priemonėmis siekiama (pvz. parenkant technologinius sprendinius, pirkimų strategiją, konsultuojantis su rinkos dalyviais) mažinti priklausomumą nuo produktų gamintojų ir tiekėjų, kurie neatitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijų - nėra įsteigti ar registruoti Europos Sąjungos, Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos, Europos ekonominės erdvės ir (ar) Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėse narėse. • Pirkimus reglamentuojančiuose teisės aktuose numatytais atvejais, kai pirkimai susiję su nacionaliniu saugumu, prekės, paslaugos ir darbai įsigijami iš tiekėjų (įskaitant jų pasitelkiamus subtiekejus ar ūkio subjektus), kurie yra registruoti Europos Sąjungos valstybėse narėse, Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos valstybėse narėse ar trečiosiose šalyse, pasirašiusiose Pasaulio prekybos organizacijos sutartį dėl viešųjų pirkimų ir kitus tarptautinius susitarimus, kurie yra privalomi Europos Sąjungos valstybėms narėms. • Pirkimus reglamentuojančiuose teisės aktuose leistiniais atvejais sutartys dėl produktų, kilusių iš trečiųjų šalių, su kuriomis Europos Sąjunga nėra sudariusi daugiašalio ar dvišalio susitarimo, užtikrinančio Europos Sąjungos Įmonių konkurencinį ir veiksmingą patekimą į tų šalių rinkas, nesudaromos, išskyrus, jei produktai, neatsižvelgiant į jų kilmės šalį, yra neišvengiamai būtini įsigyjančios Įmonės veiklos tęstinumui užtikrinti ar yra kitos pagrįstos aplinkybės.

PROPORCINGUMAS	<ul style="list-style-type: none"> • Reikalavimai tiekėjams turi būti proporcingi Pirkimo objektui ir apimčiai. Pirkime turi būti įsitikinta keliamų kokybės reikalavimų produktui ar tiekėjo kvalifikacijai reikalingumu ir proporcingumu. • Nustatant ir taikant pirkimų vykdymo procedūras, turi būti išlaikomas optimalus santykis tarp resursų (finansinių, laiko, žmogiškųjų ir pan.) naudojimo ir tikėtino (siektino) rezultato (efekto), taikant šias procedūras tiek, kiek toks pasirinkimas yra galimas ir neprieštaruoja teisės aktams.
DARNUS VYSTYMASIS	<ul style="list-style-type: none"> • Pirkimai vykdomi atsižvelgiant į Grupės Darnumo politiką. • Pirkimuose skatinamas darnų vystymąsi palaikančių priemonių taikymas.
KONFIDENCIALUMAS	<ul style="list-style-type: none"> • Pirkime dalyvaujantys Įmonių darbuotojai užtikrina Pirkimo procedūrų metu gaunamos informacijos konfidencialumą. • Grupė yra laikoma vertikaliai integruota įmone (VIĮ), todėl turi užtikrinti tinkamą skirstymo veiklos atskyrimą nuo energijos gamybos / gavybos ir tiekimo veiklų. Pirkimo procese dalyvaujantys Įmonių darbuotojai įpareigojami laikyti visą su skirtingomis energetikos sektoriaus veiklomis (skirstymu, gamyba, tiekimu) gautą informaciją, konfidencialia ir vykdant savo funkcijas privalo užtikrinti gautos informacijos konfidencialumą bei naudojimą išimtinai atitinkamų Įmonių interesais.
EFEKTYVUMAS	<ul style="list-style-type: none"> • Pirkimų procesas privalo būti perkeltas į Grupėje pirkimams naudojamą elektroninę Pirkimų darbo erdvę maksimalia įmanoma apimtimi. Visų Įmonių pirkimų duomenys kaupiami vienoje Pirkimų darbo erdvėje, išskyrus šią Politiką įgyvendinančiuose teisės aktuose nustatytas išimtis. • Atsižvelgiant į pirkimo objektą, siekiant vykdyti pirkimą efektyviu būdu, vertinamos galimybės vykdyti pirkimą per CPO. • Kiek įmanoma, pirkimai vykdomi per VPT administruojamą informacinę sistemą, o informacija teikiama elektroninėmis priemonėmis. • Pirkimų praktikai vienodinti bei keistis informacija tarp Įmonių turi būti pasitelkiami inovatyvūs ir patogūs įrankiai, sprendiniai ir metodai. • Vykdamas pirkimų procedūras siekiama užtikrinti konkurencingą ir pagrįstą perkamų produktų kainą. Įmonės turi sekti tarptautines tendencijas pirkimų srityje, reaguoti į pokyčius, vadovautis gerąja praktika. • Siekiant užtikrinti Įmonės interesus, pirkimuose skatinamos derybos su tiekėjais teisės aktų leidžiamoje apimtyje. • Pirkimuose skatinama pasiūlymus lyginti pagal ekonominio naudingumo kriterijus. • Tiek, kiek neprieštaruoja teisės aktų reikalavimams, pirkimų procesai turi būti nuolat tobulinami taip, kad užtikrintų didžiausią efektyvumą ir geriausio rezultato pasiekimą.

4. PIRKIMŲ PROCESŲ CENTRALIZAVIMAS IR STANDARTIZAVIMAS

- 4.1. Pirkimų procesai Grupėje, kiek tai įmanoma, centralizuojami ir standartizuojami.
- 4.2. Pirkimų centralizavimo ir standartizavimo tikslai:
  - 4.2.1. užtikrinti Pirkimo procedūrų teisėtumą;
  - 4.2.2. įdiegti vieningą Pirkimų procesą;
  - 4.2.3. įdiegti vieningą teisės aktų taikymo praktiką;
  - 4.2.4. didinti skaidrumą;
  - 4.2.5. optimizuoti ir efektyvinti pirkimų procesus, juos perkelti į elektroninę erdvę;
  - 4.2.6. efektyviai įsigyti reikalingas prekes, paslaugas ar darbus priimtinais terminais ir sąlygomis;
  - 4.2.7. efektyviai ir lanksčiai paskirstyti žmogiškuosius išteklius;
  - 4.2.8. pasiekti sinergijos efektą;
  - 4.2.9. užtikrinti specialistų kompetencijas ir jas ugdyti;
  - 4.2.10. užtikrinti efektyvią kontrolės sistemą.
- 4.3. Pirkimų vykdymas Grupėje centralizuojamas – Pirkimų procesą koordinuoja GSC:

- 4.3.1. reglamentuoja, standartizuoja ir tobulina Pirkimų procesą;
- 4.3.2. koordinuoja Įmonių Metinių pirkimų planų rengimą ir skelbimą, teikia rekomendacijas pirkimų planavimo klausimais;
- 4.3.3. vykdo pirkimų poreikio konsolidavimą;
- 4.3.4. vykdo pirkimų procedūras, kaip numatyta Politikos 4.4. punkte;
- 4.3.5. konsultuoja pirkimų vykdymo klausimais;
- 4.3.6. pagal kompetenciją konsultuoja dėl sutarčių vykdymo klausimų;
- 4.3.7. apibendrindama pirkimų patirtį bei reikalavimus, rengia naudojamų dokumentų šablonus ir pan.
- 4.3.8. atstovauja pirkimų sritį įvairiose institucijose.
- 4.4. Įmonių pirkimus vykdo GSC, išskyrus šiuos atvejus, kuomet pirkimus vykdo pati pirkimą inicijuojanti Įmonė:
  - 4.4.1. Pirkimus, kuriuose GSC suinteresuotas dalyvauti ir dalyvauja kaip tiekėjas;
  - 4.4.2. Pirkimus, kuriuos vykdo užsienyje registruotos ir veiklą vykdančios Įmonės;
  - 4.4.3. Kitais atvejais, numatytais Politiką įgyvendinančiose Gairėse.
- 4.5. Įmonės suteikia GSC visus reikiamus įgaliojimus pirkimų veiklai organizuoti bei Įmonės pirkimams vykdyti. Tais atvejais, kai įgaliojimai atlikti tam tikrus veiksmus vadovaujantis teisės aktais negali būti suteikti pirkimus vykdančiai Įmonei, tokius veiksmus atlieka pati pirkimus inicijuojanti Įmonė, užtikrindama teisės aktų reikalavimų laikymąsi.
- 4.6. Pirkimų organizavimas ir vykdymas GSC atliekamas vadovaujantis šia Politika bei ją įgyvendinančiais teisės aktais bei su Įmonėmis sudaromomis pirkimų organizavimo ir vykdymo paslaugų sutartimis, kitais su pirkimais susijusiais dokumentais.
- 4.7. Tais atvejais, kuomet įsigyjamos prekės, paslaugos ar darbai yra susiję su bendruoju veiklos palaikymu ar panašių pirkimų poreikį turi bent kelios Įmonės, pirkimai gali būti apjungiami. Bet kurie kiti pirkimai gali būti apjungiami ir vykdomi centralizuotai, jeigu dėl to sutinka kiekviena pirkimą inicijuojanti Įmonė.

5. ATSAKOMYBIŲ PASISKIRSTYMAS

- 5.1. Pirkimus vykdanči Įmonė yra atsakinga už priskirtų vykdyti pirkimų proceso organizavimą, Pirkimo procedūrų vykdymą ir jų teisėtumą (terminai, informacijos apsauga, einamųjų sprendimų teisėtumas ir atitikimas VPĮ bei PĮ principams, pirkimų atlikimas nustatytais terminais), atstovavimą įvairiose institucijose pirkimų klausimais.
- 5.2. Pirkimus inicijuojanti Įmonė yra atsakinga už pirkimų poreikių identifikavimą ir lėšų jiems suplanavimą, techninių ir kokybinių parametrų pirkimuose parengimą, nustatymą, vertinimą, pirkimo sutarčių sudarymą ir įgyvendinimą, ataskaitoms, skelbimams ir viešinimui reikalingos informacijos teikimą GSC.
- 5.3. Pirkimus inicijuojanti ir pirkimus vykdanči Įmonės bendradarbiauja, veikia kaip partneriai siekdamos pirkimo tikslų. Siekiant užtikrinti sklandų pirkimų procesą bei užtikrinti Grupei ir Įmonei priimtina rizikos lygį bei efektyvų Įmonių interesų atstovavimą, pirkimą inicijuojanti Įmonė yra įtraukiama į Pirkimo procedūrų eigą ir svarbiausių pirkimų sprendimų priėmimą.
- 5.4. Detalios pirkimus inicijuojančios Įmonės bei pirkimus vykdančios Įmonės atsakomybės ir rolės atskiruose Pirkimų proceso etapuose nustatomos Politiką įgyvendinančiose Gairėse ir Standartuose. Pirkimus inicijuojančios Įmonės negali nustatyti kito atsakomybių pasiskirstymo. Įmonės gali detalizuoti joms priskirtų funkcijų atlikimą Įmonės viduje.

6. PIRKIMŲ TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

- 6.1. Pirkimų procedūros reglamentuojamos bei pirkimai vykdomi, vadovaujantis šiais teisės aktais:
  - 6.1.1. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvomis:
    - 6.1.1.1. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva, 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB.
    - 6.1.1.2. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB.
  - 6.1.2. Lietuvos Respublikos Įstatymais, įgyvendinančiais minėtas Direktyvas – VPĮ ir PĮ;
  - 6.1.3. pirkimus reglamentuojančiais poįstatyminiais teisės aktais;

- 6.1.4. vadovaujantis teisės aktais privalomai tvirtinamais vidaus teisės aktais;
- 6.1.5. kitais Grupės ir (ar) Įmonės Viešųjų pirkimų procesą reglamentuojančiais vidaus teisės aktais.
- 6.2. Pirkimą inicijuojanti įmonė ir pirkimą vykdanči įmonė yra atsakingos už tinkamos teisinio reglamentavimo aplinkos nustatymą ir taikymą konkrečiu pirkimo atveju.

7. PIRKIMŲ PROCESO ETAPAI

- 7.1. Pirkimų procesas yra integrali sutarčių valdymo ciklo dalis ir apima šiuos etapus:
  - 7.1.1. Pirkimo planavimą;
  - 7.1.2. Pirkimo inicijavimą ir vykdymą;
  - 7.1.3. Pirkimo sutarčių keitimų valdymą.
- 7.2. Sutarčių sudarymo ir vykdymo procesai yra reglamentuoti Grupės Sutarčių sudarymo, vykdymo ir vykdymo kontrolės standarte.
- 7.3. Pirkimų proceso etapai yra reglamentuojami Viešųjų pirkimų proceso standartuose, atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus.
- 7.4. Pirkimų procesai vykdomi ir duomenys fiksuojami VPT administruojamoje informacinėje sistemoje, Pirkimų darbo erdvėje ar naudojant kitas elektronines priemones ar sistemas.

8. PIRKIMŲ PROCESAS: PIRKIMŲ PLANAVIMAS

- 8.1. Siekiant užtikrinti Įmonėms reikalingų Pirkimo sutarčių sudarymą laiku, teisėtą pirkimo būdų pasirinkimą, su aprūpinimu susijusių rizikų valdymą bei efektyviai paskirstyti resursus, Įmonėse pirkimai turi būti planuojami, rengiant Metinį pirkimų planą.
- 8.2. Įmonių Metinių pirkimų planų rengimą ir skelbimą koordinuoja GSC, tačiau už teisingos ir visapusiškai tikslios informacijos pateikimą yra atsakinga kiekviena Įmonė. Pirkimas gali būti vykdomas tik tuomet, jei jis buvo įtrauktas į Metinį pirkimų planą. Pirkimas vykdomas Metiniame pirkimų plane numatytu būdu.
- 8.3. Įmonės turi siekti, kad Metiniame pirkimų plane informacija būtų aktuali ir, esant poreikiui, inicijuoti Metinio pirkimų plano pakeitimus, kiek jie leidžiami pagal teisės aktų reikalavimus.
- 8.4. Planuodama pirkimus, Įmonė turi užtikrinti, kad preliminari konkretaus pirkimo vertė bus suplanuota Įmonės biudžete būsimeis įsipareigojimams tiekėjui įvykdyti.
- 8.5. Pirkimų planavimo metu pirkimus inicijuojančios Įmonės, savo pirkimų poreikiams identifikuoti ar patikslinti, atlieka įvairios apimties rinkos tyrimus, vykdo rinkos konsultacijas, konsultuojasi su potencialiais tiekėjais ir pan. Šiais veiksmais Įmonės turi siekti išsiaiškinti kokybinę ir kiekybinę informaciją apie prekių, paslaugų ir darbų pasiūlą bei kainų tendencijas, reguliariai sekti informaciją rinkoje apie atsirandančias naujoves ir naujus sprendinius, profesinės srities tendencijas ir sritis, kur egzistuoja didžiausia naujų ir patobulintų sprendimų galimybė.
- 8.6. Pirkimus inicijuojančios Įmonės iki pirkimo pradžios atliekami rinkos tyrimai, konsultacijos gali būti vykdomi tiek dėl konkretaus pirkimo, tiek dėl pirkimų grupės, o surinkta informacija kartu su kita turima Įmonės veiklos informacija naudojama pirkimams planuoti Metiniame pirkimų plane arba inicijuojant konkretų pirkimą (pvz. pasirenkant pirkimo strategiją, nustatant techninius reikalavimus, tiekėjų kvalifikacijos reikalavimus ir pan.).
- 8.7. Įmonės turi vykdyti aktyvius veiksmus ir užtikrinti, kad tiekėjai turėtų pakankamai informacijos apie dalyvavimą pirkimuose, galėtų tinkamai konkuruoti tarpusavyje, teikti pirkimą inicijuojančios įmonės poreikius atitinkančius pasiūlymus, o skelbiami pirkimai sulauktų pakankamo tiekėjų susidomėjimo ir dalyvavimo.
- 8.8. Bendraujant su potencialiais tiekėjais, negali būti atskleidžiama konfidenciali informacija ar suteikiama kita informacija, kuri vienam ar keliems tiekėjams suteiktų pranašumą. Draudžiama konkrečiam tiekėjui suteikti lūkesčių ateity įsigyti iš jo prekių, paslaugų ar darbų.

9. PIRKIMŲ PROCESAS: PIRKIMO INICIJAVIMAS IR VYKDYMAS

- 9.1. Už konkretaus pirkimo poreikio nustatymą ir pirkimų, reikalingų Įmonės veiklai, inicijavimą atsakinga pirkimą inicijuojanti Įmonė. Pirkimą inicijuojančioje Įmonėje turi būti užtikrinamas aiškus pirkimo poreikio tvirtinimo procesas.
- 9.2. Pirkimą inicijuojanti Įmonė užtikrina, kad inicijuojami yra tik tokie pirkimai, kuriems numatytos ar bus numatytos lėšos Įmonės biudžete ar bus kitaip užtikrinamas pirkimo finansavimas.

- 9.3. Už tinkamą Pirkimo proceso organizavimą ir įvykdymą iki Pirkimo sutarties pasirašymo, pirkimo atitikimą teisės aktų reikalavimams atsakinga pirkimą vykdanči įmonė.
- 9.4. Kai, remiantis atitinkamais VPĮ ar PĮ nustatytais pagrindais, pirkimas vykdomas neskelbiant, o pagrindai siejami su tam tikrų aplinkybių egzistavimu, kurias, vadovaujantis VPĮ ar PĮ nuostatomis, privaloma pagrįsti, pirkimą inicijuojanti įmonė turi pagrįsti pirkimo neskelbimo pagrinduose numatytų aplinkybių buvimą, o pirkimą vykdanči įmonė privalo įsitikinti šio pagrindimo priimtumu prieš pradėdama pirkimą, jei reikia, pagal kompetenciją prisidėti prie pagrindimo rengimo.
- 9.5. Jei leistinas pasirinkimas, VPĮ bei PĮ numatytos pirkimo procedūros, turi būti pasirenkamos taip, kad būtų užtikrintas optimalus santykis tarp efektyvaus resursų naudojimo ir šių procedūrų taikymo tikėtino rezultato (efekto).
- 9.6. Rengiant pirkimo dokumentus ir vykdam pirkimą, turi būti siekiama pritaikyti Pirkimų procese sukauptą patirtį, žinias, vadovujamasi teisės aktų aiškinimo praktika.
- 9.7. Turi būti siekiama, kad kuo mažiau pirkimų baigtųsi nesudarius Pirkimo sutarties (nutraukus pirkimą, negavus pasiūlymų ir pan.), analizuojamos tokių atvejų priežastys, imamasi reikiamų veiksmų.
- 9.8. Pirkimų inicijavimo ir vykdymo etape pagal Grupės korupcijos rizikos vertinimo standartą vertinama Pirkimo sutarčių (sandorių) ir potencialaus veiklos partnerio korupcinė rizika.
- 9.9. Įvykdžius pirkimą, Pirkimo sutartį sudaro pirkimą inicijuojanti įmonė. Pirkimo sutartys sudaromos raštu, išskyrus atvejus, jei rašytinės sutarties nereikalauja šalių prisiimamų įsipareigojimų pobūdis ir teisės aktai.
- 9.10. GSC rengia ir teikia visas VPĮ, PĮ numatytas ataskaitas, skelbimus ir privalomą paviėšinti informaciją susijusią su pirkimais.

10. PIRKIMO PROCESAS: PIRKIMO SUTARČIŲ KEITIMŲ VALDYMAS

- 10.1. Pirkimo sutartys turi būti vykdomos pagal jose nustatytas sąlygas. Už Pirkimo sutarčių vykdymą atsakinga sutartį pasirašiusi įmonė.
- 10.2. Pirkimo sutarčių pakeitimai vykdomi, vadovaujantis jose numatytomis sąlygomis bei taikomos civilinės teisės nuostatomis tiek, kiek tokie keitimai leistini pagal VPĮ ir PĮ nuostatas.
- 10.3. Pirkimo sutartį sudariusi įmonė užtikrina, jog būtų atliekami tik tokie keitimai, kurie atitinka įmonės interesus ir VPĮ bei PĮ reikalavimus.

11. PIRKIMUOSE DALYVAUJANTYS DARBUOTOJAI IR JŲ KOMPETENCIJA

- 11.1. Grupės mastu turi būti užtikrinama, jog pirkimų planavimo, organizavimo ir vykdymo procesuose dalyvaujantys darbuotojai laikytųsi aukščiausių profesinės etikos standartų, etikos ir moralės normų, teisės aktų reikalavimų, vadovautųsi objektyvumo, nešališkumo, efektyvumo, atsakomybės, konfidencialumo ir profesionalumo principais.
- 11.2. Pirkimuose dalyvaujantys asmenys iki dalyvavimo pirkimo procese pradžios pateikia privačių interesų deklaraciją Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis bei užpildo kitus dokumentus, kurie yra privalomi pagal teisės aktų reikalavimus.
- 11.3. Į Pirkimų procesą gali būti įtraukiami įmonių darbuotojai, turintys reikalingų žinių ir patirties tam tikroje srityje, konsultuoti klausimais, susijusiais su perkamu objektu. Pirkimų organizatoriai atsižvelgia į pirkime dalyvaujančių ekspertų nuomonę ir kitus objektyvius veiksnius.
- 11.4. Pirkimų procesuose dalyvaujantys darbuotojai veikia nepriklausomai nuo tiekėjų, kitų asmenų ir priima sprendimus vadovaudamiesi pirkimus reglamentuojančių bei kitų teisės aktų reikalavimais, vengia išankstinio nusistatymo, nepiktinaudžiauja kito asmens klaidomis ar nežinojimu.
- 11.5. Pirkimų procesuose dalyvaujantys darbuotojai atsako už savo priimtus sprendimus, o prireikus juos pagrindžia ir paaiškina. Savo profesines pareigas darbuotojai turi atlikti kompetentingai, o neturėdami pakankamai įgūdžių ar žinių – informuoti apie tai jį paskyrusį asmenį.
- 11.6. Pirkimų procesuose dalyvaujantys darbuotojai nevykdo neteisėtų pavedimų ir nurodymų, o apie tokius pavedimus ar nurodymus nedelsiant praneša jį paskyrusiam asmeniui, o tuo atveju, kai neteisėtus nurodymus teikia jį paskyręs asmuo – paskyrusio asmens aukštesnio

- lygio vadovui bei atitinkamam prevencijos padalinii.
- 11.7. Pirkimuose dalyvaujančių asmenų funkcijos, teisės, pareigos ir atsakomybė konkrečiuose pirkimų proceso etapuose apibrėžiama Standartuose.
- 11.8. Darbuotojams, atsakingiems už pirkimų planavimą, vykdymą ir kontrolę, turi būti sudaromos sąlygos nuolatiniam kvalifikacijos tobulinimui, siekiant užtikrinti darbuotojų pasirengimą tinkamai atlikti pavestas funkcijas bei užtikrinti Įmonės ir Grupės interesus.

12. VIDAUS KONTROLĖS PRINCIPAI

- 12.1. Siekiant užtikrinti tinkamą Pirkimų proceso valdymą, identifikuoti galimas klaidas ar pažeidimus Pirkimų procese bei užkirsti jiems kelią ateityje, taikomi šie veiksmai:
- 12.1.1. Sprendimai, siekiant sudaryti Pirkimo sutartį, priimami vadovaujantis „keturių akių“ principu, t. y. sprendimo dėl tiekėjo pasirinkimo (sutarties sudarymo) procese ar pasirinktuose atskiruose jo etapuose turi dalyvauti ne mažiau kaip du pirkimo procese dalyvaujantys Įmonių darbuotojai, išskyrus Politiką detalizuojančiuose vidaus teisės aktuose nurodytas išimtis;
- 12.1.2. GSC nuolat vykdo teisės aktų, reglamentuojančių pirkimus, ir jų pakeitimų bei teisinės praktikos stebėseną ir atitinkamų vidaus teisės norminių aktų bei procesų peržiūras;
- 12.1.3. GSC periodiškai peržiūri ir inicijuoja reikiamus Įmonių vidaus teisės aktų pakeitimus, siekdama užtikrinti Pirkimo procedūrų atitiktį imperatyvių teisės aktų reikalavimams;
- 12.1.4. GSC konsultuoja pirkimų teisiniais klausimais bei koordinuoja ir valdo teisinius procesus pirkimuose.
- 12.2. Įmonėse, atsižvelgiant į jų roles pirkimuose, turi būti sukurti atitinkami procesai, užtikrinantys šios Politikos įgyvendinimą.
- 12.3. GSC privalo užtikrinti duomenų, reikalingų pirkimams Įmonių ir Grupės mastu stebėti ir tobulinti, rinkimą ir teikimą Grupės pirkimų Funkcijos vadovui ir Įmonėms, įsitraukimą į procesų peržiūros ir tobulinimo veiksmus.
- 12.4. Pirkimų vidaus auditą periodiškai atlieka Patronuojančios Įmonės Vidaus audito tarnyba.

13. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 13.1. Siekiant tinkamai formuoti pirkimų politiką ir įvertinti iškeltų tikslų pasiekimą, nustatomi, kaupiami ir analizuojami vieningi Pirkimų proceso rodikliai (trukmė, kaštai, kokybė ir pan.).
- 13.2. Siekiant užtikrinti proporcingą indėlį ir atsakomybę už pirkimų rezultatus, nustatoma, kad už Pirkimų proceso rodiklių pasiekimą atsako Įmonės, atsižvelgiant į pirkimus inicijavusios ir vykdžiusios Įmonės indėlį procese. Kiekvienos procese dalyvaujančios šalies indėlis į bendrą rezultatą taip pat yra vertinamas iš anksto sutartų rodiklių pagrindu.
- 13.3. Politikos nuostatų įgyvendinimą detalizuoja Grupės pirkimų Funkcijos vadovo patvirtinti vidaus teisės aktai – Gairės ir Standartai, kurie taikomi visoms Įmonėms.
- 13.4. Prireikus, Įmonės, suderinusios su Grupės pirkimų Funkcijos vadovu, gali priimti vidaus teisės aktus, susijusius su Politikos ir jos įgyvendinimą detalizuojančių Gairių ir Standartų įgyvendinimu. Grupės pirkimų Funkcijos vadovas derina Įmonių vidaus dokumentus, reikalingus Politikai įgyvendinti.
- 13.5. Užsienio Įmonės, kurios vykdo viešuosius pirkimus pagal užsienio šalies taikytiną teisę, užtikrina teisės aktų reikalavimų įgyvendinimą.
- 13.6. Už Politikos įgyvendinimą ir kontrolę Grupės mastu atsako pirkimų Funkcijos vadovas.

14. SUSIJĘ TEISĖS AKTAI

[Antikorupcinė politika;](#)

[Etikos kodeksas;](#)

[Darnumo politika;](#)

[Grupės Komercinių pirkimų ir Nutarimais reglamentuojamų pirkimų politika;](#)

[Sutarčių sudarymo, vykdymo ir vykdymo kontrolės standartas;](#)